

Viite

Asia

Koulutusneuvosto 8.11.2019

Koulutusneuvoston puheenjohtajana toimii ministeri Li Andersson. Koulutusneuvostoa edeltävässä yhteisneuvostossa valtiovarainministereiden kanssa puheenjohtajana toimii ministeri Lintilä. Suomi ei puheenjohtajamaana esitä kansallisia kantojaan.

Yhteisneuvostossa valtiovarainministereiden kanssa keskustellaan aiheesta ”*Vahva taloudellinen pohja Euroopalle: tehokkuutta, vaikuttavuutta ja laatua koulutukseen*”. Kokouksen tavoitteena on keskustelu koulutuksen ja inhimillisen pääoman merkityksestä kestäväälle talouskasvulle, tuottavuudelle, tasa-arvoiselle yhteiskunnalle, köyhyyden vähentämiselle ja hyvinvoinnin lisäämiselle. Kokous antaa jäsenmaille mahdollisuuden keskustella koulutuksen laatua, tehokkuutta, vaikuttavuutta ja tasa-arvoa edistävästä käytänteistä.

Varsinaisessa koulutusneuvostossa käydään keskustelu tekoälystä koulutuksessa, hyväksytään päätöslauselma eurooppalaisen koulutusalueen vahvistamisesta ja hyväksytään päätelmät elinikäisestä oppimisesta.

Kaikki neuvoston teemat palvelevat osaltaan kesäkuun Eurooppa-neuvostossa linjattua, jossa muistutetaan koulutukseen panostamisen merkityksestä kansalaisille, taloudelle ja yhteiskunnalle.

Asialista:Valtiovarain- ja opetusministereiden yhteinen periaatekeskustelu

Euroopan vahva taloudellinen perusta: koulutuksen vaikuttavuus, tehokkuus ja laatu **(s. 3)**

Päätelmät "Elinikäisen oppimisen politiikkojen keskeinen rooli yhteiskuntien voimaannuttajana toteutettaessa teknologinen ja vihreä siirtymä osallistavaa ja kestävää kasvua tukevalla tavalla"
Hyväksyminen (s. 6)

Päätöslauselma eurooppalaisen koulutusalueen kehittämisestä tulevaisuuteen suuntautuvien koulutusjärjestelmien tukemiseksi
Hyväksyminen (s. 9)

Tekoäly koulutuksessa
Periaatekeskustelu (s. 12)

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PERUSMUISTIO

OKM2019-00182

VAPOS Polvinen Minna(OKM)

17.10.2019
JULKINEN

Asia

EU; ECOFIN, koulutus, Talous- ja opetusministerien yhteinen kokous 8.11.

Kokous

Yhteinen neuvoston kokous 08.11.2019 - 08.11.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ecofin-neuvoston ja koulutusneuvoston kokouksessa käydään julkinen keskustelu.

Suomen kanta

Suomi toimii kokouksessa puheenjohtajana eikä esitä omia kansallisia kantoja.

Kokouksen tavoitteena on keskustelu koulutuksen roolista kestävä kasvun mahdollistajana. Kokous antaa jäsenmaille mahdollisuuden keskustella koulutuksen laatua, tehokkuutta, vaikuttavuutta ja tasa-arvoa edistävästä käytänteistä.

Pääasiallinen sisältö

Suomi järjestää ensimmäisen taloudesta ja koulutuksesta vastaavien ministereiden yhteisen neuvoston kokouksen, jossa käydään julkinen keskustelu aiheesta ”Vahva taloudellinen pohja Euroopalle: tehokkuutta, vaikuttavuutta ja laatua koulutukseen”.

Puheenjohtajan laatimassa keskusteluasiakirjassa todetaan koulutuksen rooli EU:n strategisen agendan 2019-2024 prioriteeteissa, EU2020 strategiassa sekä komission tulevan puheenjohtajan agendalla.

Keskusteluasiakirjassa taustoitetaan koulutuksen ja inhimillisen pääoman merkitystä ja hyötyä tuottavuuden ja kestävä taloudellisen kasvun tekijänä sekä samalla tasa-arvoisemman yhteiskunnan rakentajana, köyhyyden vähentämisessä sekä hyvinvoinnin tekijänä. Korkealaatuisen ja inklusiivisen koulutukseen investoiminen on Euroopalle strategisesti tärkeää. Digitalisaatio ja teknologinen kehitys edellyttävät osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Osaamisen kehittäminen luo resilienssiä sekä yksilöille että yhteiskunnille.

Julkisilla koulutusjärjestelmillä on Euroopassa olennainen rooli inhimillisen pääoman tuottajana. Koulutukseen investoiminen ei kuitenkaan välttämättä edellytä lisää taloudellisia panostuksia, vaan olennaista merkitystä voi olla myös vaikuttavuuden ja

tehokkuuden lisäämisellä. Julkisen rahoituksen vaikuttavuutta arvioitaessa olisi kuitenkin aina arvioitava koulutukseen osallistumista, laatua ja inklusiivisuutta.

Ministereitä pyydetään vastaamaan kysymyksiin, joissa nostetaan esille

- jäsenmaiden näkemyksiä haasteista koulutuksen tehokkuuden ja vaikuttavuuden osalta,
- millaiset politiikat ovat lupaavimpia tehokkuuden, vaikuttavuuden, inklusiivisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi koulutuksen alalla,
- kuinka tavoitellaan laadukkaita oppimistuloksia, korkeaa koulutustasoa ja tasa-arvoista koulutusta samanaikaisesti,
- millainen rooli EU-yhteistyöllä voisi olla tehokkuuden, vaikuttavuuden ja koulutuksen korkean laadun vahvistamisessa ja kuinka eurooppalaisten yhteiskuntien tulisi valmistautua vastaamaan tulevaisuuden osaamishaasteeseen?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-30 (koulutus) laaja kokoonpano 25.10.2019
(EU-ministerivaliokunta 1.11.2019)

Eduskuntakäsittely

(Eduskunnan suuri valiokunta 6.11.2019)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, finanssineuvos Marketta Henriksson, marketta.henriksson@vm.fi;
VM/KO, finanssineuvos Laura Vartia, laura.vartia@vm.fi;

VM/KO, finanssiasiantuntija Antti Kekäläinen; antti.kekäläinen@vm.fi;
OKM/VAPOS, opetusneuvos Minna Polvinen, minna.polvinen@minedu.fi;
OKM/KPE, neuvotteleva virkamies Petri Haltia, petri.haltia@minedu.fi;
VNK, EU-erityisasiantuntija Ville Korhonen, ville.korhonen@vnk.fi;

EUTORI-tunnus**Liitteet****Viite**

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PERUSMUISTIO

OKM2019-00181

VAPOS Polvinen Minna(OKM)

17.10.2019
JULKINEN

Asia

EU; Koulutus, Neuvoston päätelmät elinikäisen oppimisen avainroolista teknologiseen ja ilmastoon muutokseen vastaamisessa kestävä ja inklusiivisen kasvun tueksi

Kokous

Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto 08.11.2019 - 08.11.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Päätelmäluonnos on käsitelty Suomen johdolla koulutuskomiteassa.

Päätelmät on tarkoitettu hyväksyä koulutusneuvostossa 8.11.2019.

Suomen kanta

Koska Suomi toimii neuvoston puheenjohtajana, Suomi ei käytä kansallisia puheenvuoroja.

Päätelmien valmistelulla Suomi on halunnut korostaa jatkuvan ja elinikäisen oppimisen merkitystä ja potentiaalia kestävä kasvun mahdollistajana sekä teknologisen murroksen ja ilmastomuutoksen tuomiin yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamisessa. Suomi on pyrkinyt päivittämään elinikäisen oppimisen politiikkoja uudelle vuosikymmenelle.

Pääasiallinen sisältö

Päätelmissä päivitetään vuodelta 2002 peräisin oleva elinikäisen oppimisen määritelmä uudelle vuosikymmenelle.

Päätelmissä todetaan elinikäisen oppimisen merkitys EU:n sosiaalisten oikeuksien pilarissa ja määritellään elinikäinen oppiminen kaikki koulutusasteet ja koulutuksen muodot kattavana toimintana, joka mahdollistaa kaikkien aktiivisen osallistumisen niin yhteiskuntaan kuin työmarkkinoille. Laajat yhteiskunnalliset ja taloudelliset haasteet vaativat proaktiivisia ja strategisia elinikäisen oppimisen mahdollistavia toimenpiteitä niin oppijoilta, yhteiskunnalta kuin työnantajilta. Yhdenvertainen pääsy ja osallistuminen elinikäiseen oppimiseen ja elinikäiseen ohjaukseen kaikille, aiemmin hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen tukeutuminen sekä jatkuvan oppimisen sekä joustavien siirtymien varmistaminen ovat olennaisia tekijöitä. Päätelmissä nostetaan myös vahvasti esille se, ettei koulutusjärjestelmissä tule olla umpiperiä, vaan pääsy elinikäiseen oppimiseen tulee olla mahdollista kaikille.

Päätelmissä korostetaan eurooppalaisen koulutusalueen kehittämisen merkitystä elinikäisen oppimisen jatkumon varmistamiseksi.

Päätelmissä korostetaan elinikäisen oppimisen politiikkojen sitomista YK:n kestävän kehityksen agendaan sekä hyvinvointitalouden periaatteisiin.

Jäsenmaita pyydetään kehittämään strategisia lähestymistapoja elinikäisen oppimisen vahvistamiseksi. Jäsenmaita pyydetään tunnistamaan elinikäisen oppimisen potentiaali kestävän ja inklusiivisen kasvun tukena sekä teknologisen ja ilmaston muutoksen aiheuttamaan haasteeseen vastaamisessa. Toimina suositetaan mm. koulutusjärjestelmien kehittämistä vastaamaan osaamistarpeiden muutoksiin erityisesti niillä alueilla ja sektoreilla, jotka erityisesti ovat muutoksen kohteina. Toimenpiteitä suositetaan ekologisen jalanjälkemme vähentämiseksi, kestävän kehityksen toimenpiteitä tulisi kehittää myös innovaatioiden ja muutoksen mahdollistajina. Osaamisen tunnistamista ja tunnustamista tulisi joustavoittaa tunnistamaan kaikki oppijan kannalta relevantti aiemmin hankittu osaaminen, ja oppijaan ja oppimiseen liittyvää dataa tulisi pystyä paremmin hyödyntämään jatkuvan oppimisen tukena ja mahdollistajana. Esimerkkeinä tuodaan esille myös joustavat, oppijakeskeiset opintopolut, heikommassa asemassa oleville ryhmille kohdennetut, räätälöidyt toimet sekä opettajien, opinto-ohjaajien, uraohjaajien ja muun henkilöstön osaamisen kehittäminen.

Komissiota pyydetään vahvistamaan elinikäisen oppimisen strategista näkemystä kaikilla koulutusasteilla sekä päivittämään elinikäisen oppimisen toimenpiteitä vastaamaan nopeasti lisääntyvään osaamisen tarpeeseen, valmistelevaan toimia tekoälyä koskevien toimien sisällyttämiseksi eurooppalaista koulutusalueutta ja digitaalisen koulutuksen toimintaohjelmaa koskevaan valmisteluun sekä vahvistamaan elinikäisen oppimisen toimia korkeakoulutuksen alalla, parantaen samalla koulutuksen, tutkimuksen ja innovaatioiden välisiä synergioita.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT art. 165, 166

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-jaosto 30 (koulutus) laaja kokoonpano 25.10.2019
(EU-ministerivaliokunta 1.11.2019)

Eduskuntakäsittely

(Eduskunnan suuri valiokunta 6.11.2019)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Ei taloudellisia vaikutuksia

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

lisätään

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

OKM/Polvinen Minna, minna.polvinen@minedu.fi;
OKM/Korhonen Jonna, jonna.korhonen@minedu.fi;
OKM/Rasku Seija, seija.rasku@minedu.fi;
OKM/Karlsson Ulla-Jill, ulla-jill.karlsson@minedu.fi;
OKM/Tuomikorpi Satu, satu.tuomikorpi@minedu.fi;
TEM/Feldt Teija, teija.feldt@tem.fi;
TEM/Porkka Pauliina, pauliina.porkka@tem.fi;

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PERUSMUISTIO

OKM2019-00180

VAPOS Polvinen Minna(OKM)

17.10.2019
JULKINEN

Asia

EU; Koulutus, Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusalueen kehittämisestä koulutusjärjestelmien tulevaisuusorientaation vahvistamiseksi

Kokous

Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto 08.11.2019 - 08.11.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Luonnosta päätöslauselmaksi on käsitelty Suomen johdolla koulutuskomiteassa.

Koulutusneuvoston on tarkoitus hyväksyä päätöslauselma kokouksessaan 8.11.2019.

Suomen kanta

Suomi ei käytä kokouksessa puheenvuoroa toimiessaan neuvoston kokouksen puheenjohtajana.

Suomen tavoitteena on ollut neuvoston sitoumuksen vahvistaminen koulutusalan EU-yhteistyöhön ja sen strategiseen merkitykseen.

Pääasiallinen sisältö

Päätöslauselman tavoitteena on opetusministerien poliittinen sitoumus EU:n koulutuspolitiikan välineiden ja erityisesti eurooppalaisen koulutusalueen kehittämiseen.

EU:n tulevaisuutta koskevan keskustelun osalta päätöslauselmassa korostetaan koulutuksen potentiaalia globaalien haasteiden ratkaisemisessa ja tämän huomioimista EU:n tulevan kasvustrategian valmistelussa.

EU:n strategisen agendan 2019-2024 toimeenpanoa koskien päätöslauselmassa mm. muistutetaan koulutukseen panostamisen merkityksestä kansalaisille, taloudelle ja yhteiskunnalle. Osaamiseen tulee investoida kaikilla oppimisen tasoilla. Koulutukseen voidaan panostaa paremmin mm. kehittämällä eurooppalaisen koulutusalueen työskentelyä ja eurooppalaisten instrumenttien synergioita, vahvistamalla tulevaisuudessa tarvittavia taitoja, strategista digitalisaatio- ja innovaatorahoitusta ja parantamalla oppimisympäristöjä.

Eurooppalaisen koulutusalueen osalta päätöslauselmassa mm. asetetaan tavoitteeksi sitoutua koulutusalueen jatkokehittämiseen, jotta visio eurooppalaisesta koulutusalueesta muuttuu todeksi. Euroopasta tulisi luoda maailman johtava oppimisyhteiskunta, joka vahvistaa, voimaannuttaa ja motivoi ihmisiä ja yhteisöjä oppimaan ja innovoimaan kaikilla koulutuksen tasoilla ja kaikissa elämän vaiheissa.

Eurooppalaista yhteistyötä koulutuksen alalla kehitetään huomioimaan paremmin globaalit haasteet ja mahdollisuudet. Erityistä huomiota jatkoyhteistyössä vaativat ilmastonmuutos, kestävä kehitys, digitalisaatio ja tekoäly. Näitä teemoja koskevilla koulutusalan toimenpiteillä voidaan vahvistaa aktiivista osallistumista yhteiskuntaan, sosiaalista inklusiota sekä luoda kilpailukykyä ja innovaatioita.

Eurooppalaiseen koulutusalueen kehittämistä varten ehdotetaan uudenlaisia tulevaisuusorientoituneita työkaluja, jotka mahdollistavat tulevien osaamistarpeiden ennakoinnin ja analyysin, innovatiiviset kokeilut ja visionäärisen työskentelyn.

Eurooppalaisen korkeakoulualoitteen osalta päätöslauselmassa tunnustetaan hankkeen merkitys ja mahdollisuudet korkeakoulupolitiikan kehittämiseksi kaikkialla Euroopassa, korostaen laaja-alaista osallistumista ja horisontaalista kehittämistä. Päätöslauselmassa pyydetään jäsenvaltioita ja komissiota etsimään tapoja vahvistaa aloitteen tunnettuutta ja varmistamaan Eurooppalaiset korkeakoulut-verkoston korkean laadun sekä maantieteellisen ja sosiaalisen tasapainon.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT art. 165-166, päätöslauselma/yksimielisyys

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-jaosto 30 (koulutus) 25.10.2019, laaja kokoonpano
(EU-ministerivaliokunta 1.11.2019)

Eduskuntakäsittely

(Eduskunnan suuri valiokunta 6.11.2019)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Ei taloudellisia vaikutuksia

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Suomi on ajanut EU:n koulutuspolitiikan työvälineiden muuttamista tulevaisuusorientoituneemmaksi. Esimerkkeinä mahdollisista työvälineistä on

hyödynnetty mm. ministeriöiden tulevaisuuskatsauksia, osaamistarve-ennakointityötä, korkeakoulutuksen visiotyötä sekä innovatiivisia kokeiluja ja pilotteja.

Asiakirjat

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

OKM/Polvinen Minna, minna.polvinen@minedu.fi;
OKM/Korhonen Jonna, jonna.korhonen@minedu.fi
OKM/Rasku Seija, seija.rasku@minedu.fi;
OKM/Tuomikorpi Satu, satu.tuomikorpi@minedu.fi;
Vnk/Korhonen Ville, ville.korhonen@vnk.fi;

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Opetus- ja kulttuuriministeriö

PERUSMUISTIO

OKM2019-00185

KTLO Korhonen Jonna(OKM)

18.10.2019
JULKINEN

Asia

EU; Koulutus; Neuvoston poliittinen keskustelu tekoälystä koulutuksessa

Kokous

Koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto 08.11.2019 - 08.11.2019

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Neuvosto keskustelee aiheesta puheenjohtajavaltion kysymysten pohjalta.

Suomen kanta

EU:n neuvoston puheenjohtajavaltiona Suomi ei käytä neuvoston kokouksessa kansallista puheenvuoroa aiheesta.

Suomen tavoitteena on ollut edistää keskustelua ihmiskeskeisen, eettisesti kestäväen tekoälyn käyttöönottoa Euroopassa panostamalla osaamisen kehittämiseen sekä hyödyntämällä tekoälyn tarjoamia mahdollisuuksia koulutuksessa.

Pääasiallinen sisältö

Digitaalinen aikakausi muuttaa tapaamme elää ja toimia yhteiskunnassa, kun tekoäly nopeuttaa päätöksentekoa, tehostaa prosesseja ja mahdollistaa yhä henkilökohtaisempien palveluiden tarjoamisen. Tekoäly voi parhaimmillaan edistää talouden kehitystä, hyvinvoinnin kasvua sekä yhä inkluusiivisemmän ja kestävämmän Euroopan rakentumista. Tämä vaatii kuitenkin tekoälyn hyödyntämiseen liittyvien poliittisten, sosiaalisten ja eettisten kysymysten avaamista. Euroopan kansalaisten tulee pystyä luottamaan tekoälyä hyödyntäviin toimijoihin.

Tekoäly muuttaa itse koulutusta, oppimista ja opetusta, mutta asettaa myös uudenlaisia osaamistarpeita. Tekoälyosaamisen ja -soveltamisen lisäksi kaikkien kansalaisten tulee ymmärtää tekoälyä osana jokapäiväistä elämäänsä. Tarvitaan strategisempi ja koordinoitu lähestymistapa jatkuvaan elinikäiseen oppimiseen. Joustavuus, avoimuus ja digitalisaatio tukevat henkilökohtaisten oppimispolkujen rakentamista. Tekoäly voi auttaa myös oppimiseen liittyvien haasteiden tunnistamisessa ja poistamisessa sekä vapauttaa aikaa oppimiseen ja opetukseen nopeuttamalla rutiinitehtäviä ja automatisoimalla prosesseja.

Henkilökohtaisten oppimispolkujen rakentuminen eurooppalaisen koulutusalueella edellyttää yhteentoimivaa, saavutettavaa ja laadukasta dataa. Ihmiskeskeinen datanhallinnan tavoitteena on mahdollistaa henkilökohtaisen datan hallinta ja käyttö dataan pohjautuvien palveluiden ja päätöksenteon tukena. Yhteinen arvopohja, eettinen viitekehys ja selitettävä tekoäly luovat luottamusta ja läpinäkyvyyttä tekoälyn

hyödyntämiseen. Oppijoiden lisäksi huomiota tulee kiinnittää myös opettajiin ja kouluttajiin. Myös yhteistyötä tutkimuksen kanssa tulee vahvistaa.

Suomi on laatinut puheenjohtajana koulutusneuvoston keskustelun pohjaksi kysymykset. Ministereitä pyydetään ottamaan kantaa tekoälyn suunnittelua ja hyödyntämistä ohjaavien koulutuspolitiittikkojen ja toimenpiteiden kehittämiseen ottaen huomioon koko yhteiskunnan tarpeet ja globaali kilpailukyky. Myös koulutuksessa hyödynnettävän tekoälyn käyttöä ja edistämistä tukevia toimenpiteitä pohditaan lyhyellä ja pitkällä aikajänteellä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-jaosto 30 (koulutus) 25.10.2019, laaja kokoonpano
(EU-ministerivaliokunta 1.11.2019)

Eduskuntakäsittely

(Eduskunnan suuri valiokunta 6.11.2019)

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Ei taloudellisia vaikutuksia

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

OKM/Korhonen Jonna, jonna.korhonen@minedu.fi
OKM/Polvinen Minna, minna.polvinen@minedu.fi;

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat	koulutus-, nuoriso-, kulttuuri- ja urheiluneuvosto, ECOFIN
Hoitaa	OKM, VM
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, OM, STM, TEM, UM, VNK, VTV
